

Konstnärsnämndens budgetunderlag 2023-2025

Konstnärsnämnden
The Swedish Arts Grants Committee

Dnr: KN 2022/594

Konstnärsnämnden, Maria Skolgata 83, 118 53 Stockholm

Tel: 08- 50 65 50 00

E-post: info@konstnarsnamnden.se

Hemsida: www.konstnarsnamnden.se

Innehållsförteckning

1	Förslag till finansiering 2023–2025	2
2	Anslag	3
2.1	Ett breddat analysuppdrag	3
2.2	Stipendier och bidrag till enskilda konstnärer	4
2.3	Internationella program	6
3	Organisation och förvaltning	7
4	Ekonomiska villkor	8
4.1	Ekonomiska villkor för förvaltningsanslaget	8
4.2	Investeringar	9
4.3	Bemyndiganden	9

1 Förslag till finansiering 2023–2025

I budgetunderlaget anges förslag till finansiering av verksamheten för kommande tre åren. Medelsbehovet anges samlat i tabellen nedan. I sammanställningen redovisas förslagen och det beräknade medelsbehovet för respektive anslagspost för perioden 2023–2025. I kapitel 2 och 3 beskrivs behoven i relation till verksamhetens olika delar.

Tabell 1. Sammanställning av beräknat ökat medelsbehov i relation till 2022 års anslagsnivå. Belopp i tkr.

Anslag	2023	2024	2025
Uo 17 5:1 ap.1	4 100	6 500	8 000
Konstnärsnämnden (ram): <ul style="list-style-type: none"> Breddat analysuppdrag Breddat internationaliseringsuppdrag Digitalisering Kommunikation och rådgivning Utökad lokalhyra 			
Uo 17 5:2 ap.1	40 000*	40 000*	40 000*
Visningsersättning samt bidrag åt bild och formkonstnärer (ram) <ul style="list-style-type: none"> Fler arbetsstipendier Utvecklad internationell verksamhet 			
Uo 17 5:2 ap.4	660	1 300	2 000
Långtidsstipendier (ram)			
Uo 17 5:2 ap.6	52 000*	52 000*	52 000*
Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film (ram) <ul style="list-style-type: none"> Fler arbetsstipendier och projektbidrag Inrättande av internationella program för teater och cirkus 			

*ökat medelsbehov i relation till 2021 års anslagsnivå, då ramen för 2022 har fått tillfällig ökning

2 Anslag

I betänkandet *Konstnär – oavsett villkor?* tydliggjordes behovet av att ta ett samlat grepp om konstnärspolitiken. Digitaliseringen, urbaniseringen, globaliseringen, internationaliseringen har medfört att politiken inte fullt ut svarar mot de tillstånd i samhället som i dag påverkar villkoren för konstnärerna. Det var bakgrunden till regeringens skrivelse *Politik för konstnärers villkor* (Skr. 2020/21:109). Det är också bakgrunden till att Konstnärsnämnden getts fler uppdrag och att vårt främjandearbete successivt breddats.

Covid-19-pandemin har inneburit, och innebär fortsatt, stora utmaningar för konstnärer. Det kommer att ta lång tid för kulturarbetsmarknaden att återhämta sig, och till dess kommer ekonomiska stöd att vara viktigare än någonsin. Även en förstärkning av Konstnärsnämndens internationella verksamhet är viktig för att långsiktigt främja konstnärers möjligheter att vara verksamma.

2.1 Ett breddat analysuppdrag

Samhällsutvecklingen har bidragit till en förändrad arbetsmarknad och förändrade förutsättningar för konstnärers möjlighet att vara yrkesverksamma. Det har fört med sig att nya krav ställs på myndighetens kapacitet och förmåga att bygga kunskap om, följa upp och analysera situationen utifrån ett konstnärsperspektiv.

Under pandemin har frågan om konstnärers villkor dragits till sin spets. Konstnärsnämndens uppföljningar av pandemins konsekvenser pekar på att grundläggande, strukturella problem bidragit till att förvärra situationen för konstnärerna. Det vi ser är konsekvenserna av att konstnärers yrkesmässiga förutsättningar inte tillräckligt tagits hänsyn till i utvecklingen av grundläggande samhällsfunktioner.

För att stadigvarande förbättra grundförutsättningarna för konstnärerna krävs omfattande kunskapsuppbyggnad och informationsinsatser. Konstnärsnämndens analys och kunskapsspridning samt löpande bevakning av trygghetssystemens utformning och tillämpning är ett långsiktigt arbete för att stärka de yrkesverksamma konstnärerna. Det är ett arbete som har direkt bäring på det kulturpolitiska målet om kulturen som en integrerad del i samhällsutvecklingen, och i förlängningen bidrar det till målet om kulturens frihet och oberoende.

Förbättrade villkor för konstnärer är inte endast en kulturpolitisk fråga, utan kräver informationsinsatser och samverkan med andra myndigheter och politikområden, inte minst näringsområdet i frågor som rör kulturella och kreativa näringar samt innovationssystem. Vad gäller skatte- och trygghetssystem informerar Konstnärsnämnden ansvariga myndigheter om konstnärers förutsättningar genom information och dialog. Den digitala

utvecklingen kräver kontinuerlig kompetensuppbyggnad och breda samordnade informationsinsatser mellan olika aktörer.¹

Konstnärsnämndens uppdrag är kunskapsintensivt. För en hållbar kunskapsuppbyggnad och för att vi ska klara av att följa de snabba förändringarna inom flera olika områden krävs resurser. Vi behöver ta in konsultstöd i frågor som rör expertområden inom internationalisering, digitaliseringen och kulturella och kreativa näringar. Likaså behöver vi koppla forskare till oss för att bygga upp ny kunskap inte minst runt upphovsrätt och betalningsmodeller inom den digitala ekonomin. Informationsinsatser och samverkan med myndigheter och organisationer behöver intensifieras. Konstnärsguiden, den vägledande informationen till konstnärer, behöver både tekniskt och innehållsmässigt utvecklas för att möta dagens utmaningar och konstnärers behov.

2.2 Stipendier och bidrag till enskilda konstnärer

Förutsättningen för ett levande kulturliv är att konstnärer kan vara yrkesverksamma. Pandemin som utbröt år 2020 har haft långtgående konsekvenser för de enskilda konstnärerna och för kulturlivet i sin helhet. Restriktioner gällande publik och internationellt resande har medfört att konstnärer under de två senaste åren har haft mycket svårt att bedriva sin yrkesverksamhet. Det kommer att ta lång tid för kulturarbetsmarknaden att återhämta sig, och till dess kommer ekonomiska stöd att vara viktigare än någonsin för att yrkesverksamma konstnärer ska kunna fortsätta sin konstnärliga yrkesverksamhet.

Konstnärsnämnden fick utökad budgetram år 2021, vilket möjliggjorde en förstärkning av antalet arbetsstipendier. Även år 2022 ökades budgetramen med en tillfällig förstärkning för att främja återstart av konstnärers yrkesverksamhet. Återstarten fördröjdes med att nya restriktioner infördes i början av 2022. Återstartsutredningen föreslog en tillfällig förstärkning av Konstnärsnämndens stipendier och bidrag för åren 2022 och 2023 med fokus på återstart. Vi konstaterar att denna period behöver förlängas samt att det budgeterade beloppet behöver höjas. Fler arbetsstipendier inom samtliga konstområden är enligt vår bedömning det mest effektiva sättet att främja en återstart. Inom filmområdet, där söktrycket till skillnad från övriga konstområden, är större till projektbidrag än till arbetsstipendier, finns behov av ökat stöd även för denna bidragsform.

Långtidsstipendierna ger både en ekonomisk trygghet och en möjlighet att långsiktigt utveckla sitt konstnärskap. Nya långtidsstipendier införs i takt med att de statliga inkomstgarantierna blir färre till antal och att medel därmed frigörs. Vi ser dock behov av fler långtidsstipendier än de som det minskande antalet inkomstgarantier medför, särskilt inom konstområdena bild och form och musik. Det är stora konstområden som har förhållandevis få långtidsstipendier sett till antalet yrkesverksamma konstnärer.

Vi har sedan en lång tid tillbaka påtalat att det behövs en årlig uppräknings av bidragsanslagen för att inte det direkta stödet till konstnärerna ska urholkas, då arbetet med hantering och bedömning av bidragsansökningar till viss del finansieras genom dessa

¹ Se förslag på åtgärder i Konstnärsnämndens rapport till regeringen, *Digitaliseringens konsekvenser för konstnärers villkor*, 2021.

anslag. Antalet ansökningar har under pandemin ökat kraftigt till våra arbetsstipendier, vilket medför en tillika ökad administrativ hantering för myndigheten och beslutandegrupperna.

De drygt 40 ledamöterna i de fyra beslutandegrupperna handlägger omkring 8 000 ansökningar per år. Med de extra krisstipendierna har de under 2020–2021 hanterat det dubbla antalet ansökningar. Det är ledamöterna i beslutandegrupperna som läser och fattar beslut om ansökningarna. Det är viktigt att den kunskap om konstområdet och om innehållet i ansökningarna kan omhändertas och analyseras av myndigheten, för att vi ska kunna utveckla och anpassa bidragssystem och främjandeinsatser. Det är också centralt för att myndigheten ska kunna leva upp till kraven på uppföljning och återrapportering av verksamheten i årsredovisningen. Vi ser ett stort behov av att ge ledamöterna mer utrymme för samlad diskussion, reflektion och kunskapsöverföring vilket medför utökad mötestid och högre arvoden.

2.2.1 Bild och form – anslag 5:2 ap.1

Prioriteringar: Fler arbetsstipendier för att främja återstart.

2.2.2 Musik, teater, dans och film – anslag 5:2 ap.6

Prioriteringar: Fler arbetsstipendier inom samtliga konstområden för att främja återstart. Fler projektbidrag inom filmområdet för att stödja filmproduktion. Ökat stöd till det växande cirkusområdet.

2.2.3 Tioåriga långtidsstipendier – anslag 5.2 ap.4

Prioriteringar: Fler långtidsstipendier framför allt inom bild och form samt musik. Det beräknade medelsbehovet möjliggör fyra nya långtidsstipendier per år, utöver de som överförs då antalet inkomstgarantier minskar.

2.2.4 Statliga ålderspensionsavgifter

Historiskt har Konstnärsnämndens betalning av statliga ålderspensionsavgifter (STÅP) varit mellan 0 och 7 mnkr. 2021 var den 8,1 mnkr och 2022 kommer Konstnärsnämnden betala 7,8 mnkr i statlig ålderspensionsavgift.

STÅP-avgiften som betalas av Konstnärsnämnden berör både Konstnärsnämndens såväl som Författarfondens pensionsgrundande stipendier och bidrag. Konstnärsnämndens pensionsgrundande stipendier och bidrag uppgick år 2021 till 31 532 800 kr (2020: 25 404 000 kr).

STÅP-avgiften motsvarar ca 10 procent av de pensionsgrundande betalningarna vilket innebär att utifrån här redovisat underlag prognostiserar vi Konstnärsnämndens andel av STÅP-avgiften år 2023 till 3 150 000 kr. Författarfondens långtidsstipendier uppgick till 3 998 400kr vilket ger ca 400 000 kr i STÅP-avgift. Avgiften för Konstnärsnämnden och den för Författarfondens långtidsstipendier blir tillsammans ca 3 550 000 kr. Till detta skall läggas Författarfondens övriga stipendier och bidrag samt eventuellt regleringsbelopp.

2.3 Internationella program

Konstnärsnämndens internationella program syftar till att främja internationaliseringen av konstområdena och utbytet mellan sverigebaserade och utländska konstnärer, verksamma i andra delar av världen. Programmen bidrar till större nätverk, vilket är en förutsättning för såväl nya arbetstillfällen som konstnärligt utbyte och utveckling.

Myndighetens internationella verksamhet har påverkats kraftigt av de restriktioner som införts till följd av pandemin, då internationellt resande inte var möjligt.

Konstnärsnämndens olika residensverksamheter och expertbesök har vid flera tillfällen fått skjutas fram eller ställas om till digitala format. För att konstnärer ska kunna vara yrkesverksamma även efter pandemin, är det viktigt att den internationella verksamheten upprätthålls och så snart det är möjligt återupptas. En förstärkning av Konstnärsnämndens internationella verksamhet är viktig för att långsiktigt främja konstnärers möjligheter att vara verksamma. En internationell arbetsmarknad är i många fall helt avgörande för att en konstnär ska kunna leva på sin konstnärliga yrkesverksamhet.

Genom de internationella programmens samverkansprojekt runt om i landet, bidrar vi förutom med direkt ekonomiskt stöd, med expertkompetens, internationella kontakter och arbetsmetoder. Samverkansprojekten runt om i landet är uppskattade av både regioner och av lokala kulturaktörer varför de fortsatt ska prioriteras och utvecklas.

Konstnärsnämndens mångåriga erfarenhet av att driva residens inom olika konstområden gör oss till experter med betydelsefull konsulterande roll för residensaktörer runt om i landet, både regionala, kommunala och konstnärsdrivna. Vi har varit initiativtagare till ett nationellt konstområdesöverskridande nätverk för konstnärliga residens och avser fortsätta agera som expertstöd i residensfrågor.

Under perioden 2023–2025 planerar vi att kartlägga behovet av ett internationellt program inom filmområdet, och hur ett sådant bäst skulle komplettera Svenska Filminstitutets olika internationella stöd, för att senare även inrätta ett internationellt program för film.

2.3.1 IASPIS, Internationella programmet för bild och form – anslag 5:2, ap.1

Prioriteringar: IASPIS behöver fortsätta utveckla verksamheten för att främja internationaliseringen inom konstområdet. Det gäller särskilt formområdet och internationalisering i hela landet genom våra samverkansprojekt med regionala och lokala parter, där vår expertroll inom residensområdet ofta efterfrågas.

2.3.2 Internationella programmen för musik, teater, dans och cirkus – anslag 5:2 ap.6

Prioriteringar: Internationella programmen för musik och dans behöver fortsätta utvecklas för att kunna främja internationaliseringen inom fler delar av konstområdena samt för att möta behovet från yrkesverksamma konstnärer inom fler uttryck. De under 2022 nyinrättade internationella programmen för teater respektive cirkus behöver etableras till fullo under perioden.

3 Organisation och förvaltning

Prioriteringar: Myndighetens verksamhetskostnader bör i högre grad finansieras av förvaltningsanslaget.

För att möta de behov som finns och för att det ska finnas en stabil grund för att finansiera verksamheten långsiktigt är vår bedömning att förvaltningsanslaget behöver höjas. Anslaget har under många år legat på ungefär samma nivå och den uppräknings som har gjorts har inte ens täckt löneökningen på myndigheten, vilken under flera år har varit lägre än löneökningens graden i samhället generellt. Samtidigt har verksamheten vuxit och utvecklats för att möta **nya uppdrag** och **handlägga ökade medel för bidragsgivning**. Ett flertal rekryteringar har genomförts under senare tid och vid dessa tydliggörs att myndighetens löneläge är lågt i jämförelse med jämförbara statliga myndigheter. Att kunna öka löneutrymmet, kommer att vara avgörande för att på sikt rekrytera och behålla kompetent personal.

Värt att erinra om är att förvaltningsanslaget förutom större delen av den löpande förvaltningen även finansierar arbetet med bevakning, utredning och analys av sociala och ekonomiska villkor, de flesta regeringsuppdrag i regleringsbrev samt övrig verksamhetsutveckling.

Under 2022 kommer Konstnärsnämndens hyreskontrakt för ateljéer och kontorslokaler i Stockholm att omförhandlas, vilket den aviserade myndigheten fått från fastighetsägaren medför en **hyresökning** med 1,2 miljoner per år.

Vi lyckas möta de samlade förvaltningskostnaderna tack vare möjligheten att finansiera viss del av dessa med medel från sakanslagen, men på sikt blir det ohållbart att ta för stor del av de för stipendier och bidrag avsatta medlen. Målsättningen är att så stor del som möjligt av den totala budgeten på olika sätt ska komma konstnärerna till del. År 2021 finansierades dock 50 procent av de samlade verksamhetskostnaderna genom sakanslag.

Konstnärsnämnden ser därför behov av att förstärka förvaltningsanslaget med 4 miljoner kronor från och med budgetåret 2023 för att hantera en ökad arbetsmängd kopplad till vårt analysuppdrag, arbete för att främja konstnärers ekonomiska och sociala villkor, lokalhyran, kommunikation och rådgivning.

4 Ekonomiska villkor

Tabell 2. Verksamhetens finansiering, tkr

Anslag som disponeras av Konstnärsnämnden	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Anvisat	Förslag	Förslag	Förslag
Uo 17 1:2 ap.14 (ram)	154 000	0	0	0	0
Bidrag till konstnärer med anledning av Covid-19					
Uo 17 5:1 ap.1	22 565	23 444	27 544	29 944	31 444
Konstnärsnämnden (Ram)					
Uo 17 5:2 ap.1	110 743	140 743	145 743	145 743	145 743
Visningsersättning samt bidrag åt bild och formkonstnärer (ram)					
Uo 17 5:2 ap.4	19 992	21 143	21 803	22 443	23 143
Långtidsstipendier (ram)					
Uo 17 5:2 ap.6	62 947	96 012	115 012	115 012	115 012
Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film (ram)					
Uo 17 5:2 ap.16	30 968	32 201	32 201	32 201	32 201
Bidrag till nyskapande kultur Kulturbryggan (ram)					
Uo 17 5:2 ap.7	29 618	31 200	31 200	31 200	31 200
Bidrag till nyskapande kultur - Kulturbryggan (ram)					
Uo 17 5:2 ap.9	300 000	0	0	0	0
Bidrag till konstnärer med anledning av covid-19					
Uo 17 5:2 ap.16	8 097	7 803	7 803	7 803	7 803
Statliga ålderspensionsavgifter (ram)					
Uo 17 10:1 ap.3	4 270	4 270	4 270	4 270	4 270
Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd (ram)					
Summa	713 582	325 616	354 376	357 416	359 616

4.1 Ekonomiska villkor för förvaltningsanslaget

4.1.1 Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Konstnärsnämndens kredit på räntekonto för år 2022 är 2 200 tkr vilket motsvarar ca 9,0 procent av tilldelat förvaltningsanslag. En räntekontokredit på 2 200 tkr bedöms räcka även kommande år.

4.1.2 Anslagskredit på förvaltningsanslaget

Konstnärsnämnden disponerar för år 2022 en anslagskredit på 703 tkr (3 procent av förvaltningsanslaget). En kredit på 3 procent bör räcka även den kommande treårsperioden. Konstnärsnämnden har den senaste femårsperioden inte behövt använda anslagskrediten.

4.1.3 Ackumulerad anslagsbehållning

Konstnärsnämnden har på förvaltningsanslaget (17.5.1 ap.1) för 2021 en utgående anslagsbehållning på 677 tkr. Hela detta belopp får myndigheten disponera 2022. Det motsvarar 3 procent av anslagsnivån för 2021 (22 568 tkr). Övriga anslagsposter får 2022 inte disponera någon anslagsbehållning från 2021.

4.2 Investeringar

Tabell 3. Investeringar i anläggningstillgångar. Belopp i tkr.

	2022	2023	2024	2025
	Prognos	Förslag	Förslag	Förslag
IB lån i Riksgäldskontoret	2 044	4 500	5 700	6 200
Beräknad nyupplåning	3 000	2 000	1 500	1 500
Beräknad amortering	544	800	1 000	1 200
UB lån i Riksgälden	4 500	5 700	6 200	6 500
Beslutat/Föreslagen låneram	7 000	7 000	7 000	7 000
Beräknad ränteutgift	25	50	70	80
Ränteantagande för nyupplåning	1%	1%	1%	1%

Konstnärsnämndens låneram i Riksgälden uppgår till 7 000 tkr. Myndigheten bedömer att investeringsramen för de kommande åren fortsatt behöver vara 7 000 tkr.

Bedömningen görs mot bakgrund av följande:

- Framtagandet av en ny webbplats påbörjades under 2020. Det arbetet beräknas pågå under 2022 och 2023.
- Ansökningssystemet motsvarar i dag inte de behov myndigheten har. Investeringar behöver göras i en förbättrad e-tjänst för ansökan om stipendier och bidrag. Investeringar behöver också göras i digitala verktyg för uppföljning och statistik.

4.3 Bemyndiganden

Konstnärsnämnden har för budgetåret 2022 erhållit bemyndiganden för de åtaganden som avser långtidsstipendier (som mest tio år), femåriga och tvååriga arbetsstipendier samt pensionsbidrag. I myndighetens bemyndiganden ingår även de långtidsstipendier som fördelas av Sveriges Författarfond. Begäran om bemyndiganden nedan är utifrån oförändrade anslagsnivåer för Konstnärsnämnden. Vid oförändrad anslagsnivå kommer behovet av bemyndiganderam 2023 att vara 210 000 tkr. Den för myndigheten låga nivån på bemyndiganden 2020–2021 beror på att det är få tioåriga stipendier vars tionde år betalades under dessa år. Det gör att de framtida åtagandena är förhållandevis låga och att det inte tas så många nya beslut om tioåriga stipendier.

Tabell 4. Begäran om bemyndiganden vid oförändrad verksamhet. Belopp i tkr.

	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
Ingående åtaganden	121 380	131 106	160 000	210 000	210 000
Nya åtaganden	57 865	80 000	70 000	40 000	30 000
Infriade åtaganden	48 138	51 106	20 000	40 000	30 000
Utestående åtaganden vid årets slut	131 106	160 000	210 000	210 000	210 000
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	196 000	196 000	210 000	210 000	210 000

Den i detta budgetunderlag ingående begäran om utökningar av fleråriga stipendier leder till behov av höjda bemyndiganderamar. Ett beslut om ett tioårigt långtidsstipendium under ett år leder till en betalning på ca 150 tkr det året samt ett utestående åtagande vid årets slut på ca 1,4 mnkr som behöver täckas i bemyndiganderamen. Vid beslut om ökade medel till stipendier och bidrag behöver Regeringskansliet och Konstnärsnämnden reda ut hur det påverkar behovet av ändrad bemyndiganderam.

Om Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden är en statlig myndighet under regeringen som främjar konstnärlig utveckling och förnyelse. Vårt uppdrag omfattar verksamma konstnärer i hela landet, inom samtliga konstområden. Vi fördelar stipendier och bidrag, främjar internationellt konstnärligt utbyte samt analyserar och sprider kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Vi samverkar regionalt, nationellt och internationellt, med myndigheter och organisationer, såväl inom sektorn som tvärssektoriellt.

Konstnärsnämnden
The Swedish Arts Grants Committee